

הסטוריה דתי 12 ושלושים אחוז תשפ"ד (2023-2024)

1. האפשרויות השונות:

המורה יבחר אחת מהאפשרויות הבאות. שימו לב שחומרי הלימוד לא זהים בין האפשרויות השונות ולכן יש לבחור מהתחלה את התוכנית המועדפת עליכם:

א. [מבחן 12](#)

ב. [תלקיט](#)

ג. תוכנית אישית של המורה בתיאום עם רכז המקצוע (מותנה באישור הרכז):
לפרטים יש ליצור קשר איתי (053-3405421).

א. מבחן 12

סילבוס מבחן הסטוריה 12 חמ"ד תשפ"ד (2023-2024) –

מעודכן בעקבות המלחמה שימו לב ישנו שינוי קל בחומר הלימודים ואין שינוי במבנה הבחינה.

1. נושאי הלימוד
2. מבנה המבחן
3. חומר הלימוד-פירוט

1. נושאי הלימוד

- 1..משברי המודרנה: מלחמת העולם הראשונה ומשטרים טוטליטריים – קומוניזם (50%)
2. עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל – דילמות. (50%)

2. מבנה המבחן:

המבחן מורכב משני פרקים, לפי הנושאים לעיל.

במבחן יהיו שש שאלות בס"ה כאשר בכל פרק של המבחן יהיו שלוש שאלות

על התלמיד לענות על שתי שאלות מתוך שלוש בכל נושא. משקלה של כל שאלה 25 נק'. (ס"ה 4 שאלות)

בכל פרק תופיע שאלת מקור ואולם אין חובה לענות עליה.

שימו לב: בחומר הלימוד המפורט מצויין נושא מכל פרק עליו בהכרח תופיע שאלה במבחן. יש להתמקד בלמידה בפרקים אלו ויחד עם זה אין לזנוח את הפרקים האחרים בחומר הלמידה.

3. חומר הלימוד - פירוט

נושא אחד: משברי המודרניות (50%)

1. מלחמת העולם הראשונה

	א. גורמי המלחמה	- עליית רעיונות אנטי- ליברליים וראיית צד חיובי באלימות ובכוח - משבר המדינות הרב-לאומיות

	- האימפריאליזם – העימות בין האוכלוסיות שארצן כבושה לבין המדינות הלאומיות והמעצמות האירופאיות	
לפחות שאלה אחת במבחן 12 תהיה מתוך הנושא הזה	<ul style="list-style-type: none"> הצדדים הלוחמים תחילת המלחמה והתייצבות החזית במערב (מושגים: – מלחמת חפירות ומלחמה טוטאלית) שואת הארמנים סיום המלחמה 	ב. נראות המלחמה: מלחמה טוטלית – הרג המוני וטיהור אתני
	<ul style="list-style-type: none"> עליית הדמוקרטיה החדשות ושברן (גרמניה ופולין). 	ג. השפעת המלחמה

2. משטרים טוטליטרים – קומוניזם

	<ul style="list-style-type: none"> אידיאולוגיה רשמית מחייבת מפלגת המונים אחת ובראשה מנהיג אחד והוצאת מפלגות אחרות אל מחוץ לחוק הנהגת משטר טרור (פיזי ופסיכולוגי) תוך הפעלת משטרה חשאית מונופול על התקשורת: פיקוח מטעם המפלגה או הממשלה על העיתונות, הרדיו והקולנוע 	א. מאפייני הטוטליטריות
	<ul style="list-style-type: none"> האידיאולוגיה הקומוניסטית – חידושיו של לנין (מלחמת המעמדות ודיקטטורת הפרולטרין) התבססות הטוטליטריות בימי סטלין – המדינה ככלי ליישום האידיאולוגיה יחס המשטר הקומוניסטי למיעוטים תרבותיים ודתיים דיכוי בשם החופש – כל אחד עלול להיות אויב הדוגמה היהודית: היבסקציה – הכחדת תרבות היידיש, אנטי-יהדות ואנטי-ציונות 	ב. קומוניזם

נושא 2 - עלייה, קליטה והתיישבות במדינת ישראל – דילמות (50%)

- עליה חופשית, עליה מסווגת, ועליית חירום – דילמות ודוגמאות –
- מגבלות תשתית, מדיניות הצנע
- מחנות עולים ומעברות
- כור ההיתוך ומדיניות החינוך במעברות
- דילמות בהתיישבות: פיזור אוכלוסין, הפרחת שממה וגבולות המדינה (קו ירוק וקו סגול).

ב. הסטוריה דתי – תלקיט – הוראות למורה

למורה שים לב: המסמך עוסק בתלקיט ל-30% הסטוריה דתי. אם בחרת במסלול של מבחן 12 ולא בתלקיט הסילבוס מופיע בעמודים למעלה והוא שונה לחלוטין מהתלקיט.

עבודה – חמד ועד

יחידה נלמדת: שואה

העבודה מבוססת על היחידה 'חמד ועד' של משרד החינוך. מצורף קישור להוראות של משרד החינוך:

https://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/HistoryMmd/chemedvaed2022.pdf

העבודה היא בזוגות או בשלשות, כאשר כל זוג או שלשיה צופים בנפרד בראיון עם ניצול שואה (כל זוג צופה בראיון אחר), ומגישים עליו עבודה.

שימו לב - לא יתקבלו עבודות שיעשו בקבוצות גדולות יותר משלושה תלמידים.

הראיונות מתוך המאגר של יד ושם:

<https://testimonies.yadvashem.org/index.html?search=&language=he>

ניתן ורצוי להמיר את הצפיה בראיון, בהזמנת ניצול ליחידה. במקרה כזה התלמידים כולם יגישו עבודה על אותו ניצול.

שימו לב להוראות המדוייקות שלנו (כולל העובדה שאנחנו מתמקדים בשואה).

בהצלחה רבה!!

א. הרכב התיק

10% - מבוא לשואה. – המורה ילמד מבוא כללי לשואה, מעליית הנאצים לשלטון ועד לסיום מלחמת העולם השנייה. בסיום הלימוד, התלמידים ישלימו את 'משימה אחת', שהיא עבודת סיכום על ציר זמן לתולדות השואה.

10% - צפיה בראיון + דף צפיה. התלמיד נדרש להיות שותף בצפיה בראיון, ולקחת חלק במילוי דף צפיה בו. דף צפיה מוצג לפניכם באתר. **הצפיה בראיון הינה חלק חובה בעבודה וא"א לקבל ציון ביחידה ללא השתתפות בראיון ומילוי דף הצפיה.**

50% - העבודה 'חמד ועדי' כפי שיפורט להלן.

20% - מבחן מסכם על העבודה

10% - השתתפות התנהגות ושיתוף פעולה.

ב. המשימות:

1. מבוא לשואה :

המורה ילמד מבוא כללי לשואה, מעליית הנאצים לשלטון ועד לסיום מלחמת העולם השנייה. לאחר הלימוד, התלמידים ישלימו את 'משימה 1', המופיעה באתר. הלימוד יכלול לכל הפחות את הפרקים הבאים:

א. האידיאולוגיה הנאצית – עקרונות הגזע, מרחב מחיה, המנהיג, אנטישמיות.

ב. גורמים לעליית הנאצים לשלטון (גורם כלכלי, המשבר פוליטי, ההשפלה מחוזה ורסאי, האלימות ברחובות).

ג. ליל הבדולח.

ד. פרוץ מלחמת העולם השנייה והאירועים שקדמו לה (הסכם מינכן, הסכם ריבנטרופ-מולוטוב).

ה. השלבים השונים של המלחמה (הפלישה לפולין, כיבוש אירופה, הפלישה לרוסיה, תחילת הסוף וסיום המלחמה).

ו. השלבים השונים של ההשמדה בהתאמה לשלבי המלחמה (השפלות ורציחות מקריות, גיטאות, מחנות ריכוז ועבודה, בורות המוות, מחנות השמדה, וצעדות המוות).

ז. מושגי יסוד בשואה לפי בחירת המורה.

2. הראיון

2.1 העבודה בזוגות או בשלוש

2.2 התלמידים יצפו בראיון עדות אחד של יד ושם מתוך הקישור (במקרה והמורה רוצה להביא ניצול לעדות זה בהחלט אפשרי):

<https://testimonies.yadvashem.org/index.html?search=&language=he>

שימו לב הראיונות ארוכים מאוד. יש לצפות בלא פחות משעה וחצי מתוך ראיון.

2.21 במהלך הראיון התלמידים ימלאו דף צפיה (10%). דף הצפיה מחולק לשני דפים כאשר החלק הראשון מוקדש לתולדות חייו של הניצול וכולל שאלות על תולדות חייו. החלק השני מוקדש למושגים שמוזכרים בראיון, על התלמידים למלא לפחות חמישה עשר מושגים בדף.

2.3 לאחר הראיון התלמידים יכתבו עבודה על בסיס הראיון ודף הצפיה.

3. העבודה (60%):

העבודה נעשית בזוגות או שלשות, כאשר כל קבוצה מגישה עבודה אחת. בחלק הרפלקציה כל תלמיד נדרש לכתוב רפלקציה אישית, והציון על הרפלקציה לכל תלמיד בנפרד.

פרקי העבודה:

- 3.1 שער (כולל תמונה מהראיון, קישור לראיון, ושמות הכותבים) (5%).
- 3.2 פרק מבוא – פרק המתאר את הקהילה ממנה הגיעה הניצול ואת שואת יהודי הקהילה של הניצול בקיצור. הקהילה עדיף שתהיה העיירה או האיזור הספציפי שעליו מדובר. במידה ולא נמצא חומר ניתן להרחיב עוד את המעגל עד לרמת המדינה. – כעמ' 1 – 15%.
- 3.3 גוף הראיון – קורות החיים של הניצול במילים שלכם (לא פחות מעמ' עד שני עמ') על בסיס הראיון ודף הצפיה (40%).
- 3.4 מושגים – יש לבחור שישה מושגים שכתבתם ב'דף הצפיה' במהלך הראיון ולהרחיב עליהם (כארבע שורות למושג) (15%).
- 3.5 מקור חזותי – יש לחפש מקור חזותי הקשור לעדות כגון תמונה של העיירה, של אונית המעפילים, של מחנה הריכוז וכן הלאה... לצרף לעבודה לתאר אותו במילים ולכתוב מה המקור מוסיף לידע ההסטורי שלכם. (15%).
- 3.6 סיכום ורפלקציה של כל תלמיד בנפרד (10%).

4. המבחן (10%)

המבחן הינו אישי כמובן

המבחן המסכם יהיה אך ורק על העבודה העבודה. לצורך המבחן, על התלמיד להכיר בצורה טובה את תולדות חייו של הניצול (עליו הוא כתב עבודה), ולהיות מסוגל לכתוב רפלקציה על הראיון בו הוא צפה או השתתף.

ג. גליון לחישוב ציונים

יש למלא את ה גליון לחישוב הציונים. שימו לב, כי כל הציונים שאתם מזינים הם בערכים של 1-100, הגליון מחשב לבד את החלק היחסי בתלקיט.

דפי צפיה (משימת חובה) : ראיון שואה (15%)

במהלך הצפיה בראיון עליכם למלא את 'דף הצפיה' דף הצפיה הינו חלק מציון העבודה. ללא מילוי דף הצפיה אי"א לקבל ציון ביחידה.

שימו לב התשובות מופיעות במהלך הראיון בו תצפו, אבל לאו דוקא לפי סדר. קראו היטב את השאלות לפני הצפיה בראיון וענו עליהם במהלך הצפיה.

אתם רואים את הראיון בזוגות או בשלשות כך שניתן לחלק את המטלות בינכם :

דף הצפיה מחולק לשניים :

חלק ראשון : סיפור הניצול

חלק שני : מושגים,

שימו לב כי יש למלא את שני החלקים בו זמנית, ניתן לחלק בין חברי הקבוצה את העבודה כמובן.

1. שם הניצול _____

1. שנת לידתו _____

2. מקום לידתו _____

3. פרטים על משפחתו המורחבת

---

4. שמות הוריו _____

5. כמה אחים היו לו? _____

6. במה עבדו הוריו? _____

7. פרטים על מקום מגוריו כפי שהוא מספר

---

8. מוסדות חינוך שהוא למד

---

9. בן כמה היה הניצול כאשר פרצה המלחמה? _____

10. מה קרה לניצול ולמשפחתו עם פרוץ

המלחמה? _____

---

11. מתי הניצול פגש לראשונה חיילים

גרמנים? _____

---

12. מה עשו הגרמנים ליהודים לאחר הכיבוש במקום מגוריו

---

13. מתי הוא עזב את הבית? _____

---

14. לאן לקחו אותו?

---

15. שלוש תחנות מרכזיות (לפחות) שבהן הוא עבר (גיטאות, מחנות עבודה וריכוז) שהשמדה, בריחה)

---

16. מה קרה למשפחתו של הניצול בשואה?

---

17. מה הוא עשה עם סיום המלחמה?

---

1. תעודת זהות הניצול: השלם

יש להדביק כאן תמונה .
ניתן כמובן לגזור מהסרט..

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

שם האב: _____

שם האם: _____

תאריך לידה: _____

ארץ לידה: _____

כתובת בילדות: _____

מספר אחים: _____